

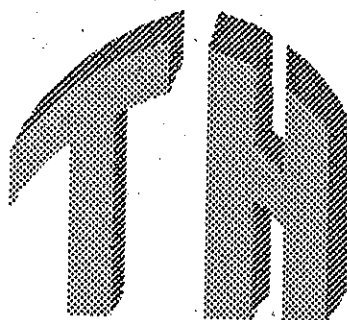
Marina Mayoral

TAREIXA NAVAZA

AS mulleres agora, despois da represión milenaria, teñen voz propia. Aínda queda moito por facer. Pero a cuestión é que hai que conta-lo xeito de ser muller. Foi unha das respostas de Marina Mayoral a X. M. Dapena despois de recibí-lo premio «Fernández Latorre». Ela nos seus libros e artigos consegue expresa-los nosos atrancos, as nosas esperanzas e ilusións, os nosos desexos, as nosas carraxes, os nosos odios e amores... Endexamais esquece as súas raíces, a súa terra, o seu pobo, sen temor a ser alcumada de provinciana. Na súa obra pesa a galeguidade. Hai pouco falei con ela para unha entrevista que edita, no seu terceiro número, Andaina —revista galega de pensamento feminista— e mostrouse como un xunco: flexible pero firme. Cre que no panorama literario as mulleres teñen avanzado moito e pouco no tocante a nosa situación en xeral. Está convencida de que estamos a rachar con esa imaxe de insolidarias e enemigas, e que temos moito que facer para supera-la discriminación social. Os postos de traballo máis elevados sempre están en mans dos homes. Marina que se emociona e rebela perante as mulleres intelixentes ás que non se lle dan oportunidades, estou convencida que non está de acordo coas declaracións do Sr. Fraga, a unha revista madrileña, na que xustifica o acoso sexual con este razoamento: «hai que recoñecer que hai señoritas que van ó traballo con vestimentas pouco axeitadas e provocativas, e nese caso, ¿quen é o acosado? Lembremos que Manuel Fraga Iribarne creou o Servicio Galego de Promoción da Igualdade do Home e da Muller. ¡Manda truco!

MAI

El
go, c
y el
peset
siden
món
tado
María
tín Fe
Ran
proce
nion
ma S.
cero,
nio a
do Ma
tor de
tena 3
directo

TECNICAS
DE
HIGIENE s.l

KATIN

El grupo finlandés
a partir del 1
EXCLUSIVO P
KATRIN la empi
TECNICAS DE I
con domicilio en
Rogamos que
pedido o con

Oficina Central y Exposición:
Pol. de Pocomaco, Nave E-30
Telf.: (981) 10 39 76 - Fax: 10 30 63
15190 LA CORUÑA

O mellor premio

TAREIXA NAVAZA GONZÁLEZ

ALÓ polo pasado mes de maio, todos estabamos pendentes da decisión do xurado que ía concede-lo premio Príncipe de Asturias das Artes, a Isaac Díaz Pardo, proposto pola Deputación da Coruña. Naquelas datas Isaac amosou, unha vez máis, a súa elegancia cando manifestou estar conforme coa concesión do premio ó pintor Roberto Matta. Os amigos do fascinante e inconformista Isaac sabemos que nunca estivo de acordo cos premios; pero creo que hai un que lle gustaría por riba de tódalas cousas: recuperar para o patrimonio de Galicia o Seminario de Estudos Galegos. Isaac di que segue secuestrado. O Instituto Padre Sarmiento, herdeiro do vello Seminario, depende do Consello Superior de Investigacións Científicas, é dicir, de Madrid. Díaz Pardo que valora sobre tódalas cousas a moral, a lealdade e a ética, non se cansa de repetir, que en Galicia se están a facer homenaxes hipócritas, lóubase de xeito simbólico pero non se seguen as mensaxes das figuras de Galicia. Castelao morreu soñando coa restitución do Seminario e con esa idea volveron algúns do exilio, entre eles Isaac e Luis Seoane; pero atoparon só palabras e ós «culturalistas» que, por oportunismo, non conciben a cultura como instrumento de reivindicación da personalidade histórica de Galicia, máis ben ofrecen resistencia á mesma. O artista-empresario que lles dedicou o libro «Galicia hoy» ós que padeceron a historia por ama-la xustiza, a liberdade e maila solidariedade dos homes está contra dos que fan negocio a custa de Galicia. Díaz Pardo segue na tarefa de divulga-la historia da expoliación do Seminario ós trece anos da súa creación. Cando anos máis tarde, preténdese restablecer cos seus restos algo do que fora o Seminario, alguén prohíbe non só respecta-lo seu nome, senón que obriga a eliminar tódalas áreas de ciencias exactas e naturais, e as sociais, xurídicas e económicas. Nos últimos anos nin aquí nin en Madrid tiveron interese por restaurar algo auténtico en Galicia. Abondaría con ter vontade e conciencia de servir á nosa terra e non de defender, só, os privilexios dalgúns.

govia
» las
cismo

a Comisión Episcopala
la Doctrina de la
que muchos de
que aparecen en
ue han llamado la
mo la lectura del
son «doctrina de
Recurrir y confiar
oroscopos, dijo, es
ontra la fé y con-
Dios, que rige el
, como muchas
, ha sido siempre
la Iglesia y debe
lolo en el futuro».
de las críticas,
Palenzuela piensa
doctrinal elabo-
Vaticano y apro-
Papa Juan Pablo
o 26 de junio, «es
, porque además
la garantía de que
oración han parti-
s de personas».

ay pronto lo nuevo de

el punto de vista del
la pluralidad del Es-
pañol y el resurgimien-
valores locales y re-
son fenómenos com-
con el proceso de
ción de una Europa
finales del siglo XX
tiene definido su mapa

n reto cultural apunta-
el ponente consistiría
España integre su iden-
esa nueva Europa, su-
que no es óbice para
municipio sea «el so-

porte físico de la actividad cul-
tural».

El choque de competencias
entre el ministerio, las autono-
mías y los municipios genera
una «tensión constante», cuya
solución será uno de los temas
a abordar en las jornadas. Solé
Tura aseguró que el papel del
ministerio consiste en «actuar
como elemento de coordina-
ción y colaboración» con los
otros dos organismos, para lo
que se pondrán en marcha con-
venios bilaterales.

Advirtió el ministro el error

que supone fomentar «compe-
tencias estériles» entre ciuda-
des y «hacer coincidir la cultu-
ra con grandes espectáculos,
que sólo refuerzan el despilfa-
rro». En su reflexión final,
Solé Tura diseñó un plan cul-
tural de coordinación entre
municipios, que incluye el es-
tablecimiento de circuitos de
conciertos y exposiciones, pro-
puesta que cuenta con el apoyo
de la red de teatros municipa-
les auspiciada desde el minis-
terio, en la que se enmarca el
coruñés Rosalía de Castro.

beo 93 iana de vedra

ciudad a mediados
de abril del próximo

los participantes
netidos para estas
de reflexión y deba-
que destacar, entre
Leonardo Boff, Mau-
delier, Pedro Martí-
ntávez, Reyes Mate,
hao Rego y Andrés
Queiruga. El Aula
invitará al profeso-
llego a participar en
iana.

Tolos maravillosos

TAREIXA NAVAZA GONZÁLEZ

A Historia está chea de «tolos» que fixeron que as nosas vidas melloraran, que intuiron o futuro, que se opuxeron ás normas da súa época, transgresores que non se dobregaron enfrontándose ó poder, que pensaron no benestar colectivo e non no proveito persoal. Foron uns adiantados da súa época, aldraxados polos seus enemigos para desacreditalos. Erasmo, Galileo, Leonardo da Vinci, Mozart, Sta. Teresa, San Juan de la Cruz, Goya, Julio Verne foron algúns destes tolos. O doutor Vallejo-Nájera fala de Maquiavelo como exemplo nido. Tachado de perverso e maligno foi, en realidade, ledo, bondadoso, honesto, fundador da Filosofía Política, poeta, músico, debuxante, estratega, como corresponde a un intelectual do Renacemento florentino. O Papa Clemente VII, que lle encargou e pagou o libro «Arte da Guerra», din que perdeu a súa, por non se molestar en lelo e non seguir ningún dos seus consellos. Fraga Iribarne advertiu ó pobo galego, a Galicia, para que non se volva «tola» e poña «un tolo» ó fronte do seu goberno, ó aludir ó deputado nacionalista X.M. Beiras. Albisco certa preocupación no presidente perante esa posibilidade e recoñezo a miña tristura cando escoito a palabra tolo dada a alguén como insulto. As mulleres non acadamos esa categoría. Estamos aínda na condición de histéricas.